

БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
ДЛЯ ПРОЕКТНО - ОРІЄНТОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ
БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Ширяєва Н. Ю., *к.т.н., доцент*
Одеська державна академія будівництва та архітектури,
Кльоц А. О.
магістрант освітньої програми «Менеджмент» ,
Одеська державна академія будівництва та архітектури,
Сирбул А. А.
магістрант освітньої програми «Менеджмент» ,
Одеська державна академія будівництва та архітектури,
Гулік О. М.
магістрант освітньої програми «Менеджмент» ,
Одеська державна академія будівництва та архітектури

Анотація. Проаналізовано вітчизняний та міжнародний досвід теоретико-методичного інструментарію з банківського менеджменту з орієнтацією на будівельну галузь. Досліджено особливості управління кредитними позиками у банках України. Виявлено додаткові можливості покращення банківського кредитного менеджменту для проектно - орієнтованих підприємств будівельної галузі.

Ключові слова: банківський менеджмент, будівельна галузь, зовнішньоекономічна діяльність, кредитування, трансдисциплінарні дослідження.

Пошук стратегічних напрямків щодо експоненціального розвитку банків з метою зростання їх системної важливості та ризик - контролю в новітній час глобалізації цифрової економіки та інформаційних технологій з орієнтацією на будівельну галузь. План досліджень містить теоретичний огляд наукових публікацій з питань банківського менеджменту, регуляторної діяльності банків, методики оцінювання ефективності банківської діяльності; діагностування банківської діяльності на прикладі Банку Південний, виявлення позитивних та негативних тенденцій; обґрунтування проектних заходів з метою поглиблення

співпраці банківських установ та проектно-орієнтованих підприємств будівельної галузі. Теоретична частина роботи базується на ґрунтовному огляді актуальної літератури, в тому числі як вітчизняних, так і провідних зарубіжних науковців із урахуванням останніх тенденцій, що висвітлені у періодичних виданнях, звітах банківських та регуляторних установ, урядових установ, міжнародних аудиторських організацій тощо. Процеси лібералізації, дерегулювання фінансових ринків, глобалізації та технологічного прогресу значно змінили середовище, в якому функціонують банки, загострили конкуренцію на будівельному ринку та створили об'єктивні передумови до оцінки та подальшого управління своєю ефективністю на будівельному ринку. Тому актуальним залишається наукове дослідження факторів, що визначають рівень ефективності діяльності банків з точки зору фінансового посередництва у господарському комплексі України. Проте новітніх теоретичних досліджень щодо банківського кредитного менеджменту в будівельній галузі недостатньо.

Банки України здійснюють консультації для клієнтів будівельної галузі з питань зовнішньоекономічної діяльності щодо регламенту проведення валютних операцій юридичних осіб; консультування з питань валютного нагляду; попередня перевірка зовнішньоекономічних договорів; кредитування від нерезидентів. Влітку 2019 року в Одесі Банк Південний сумісно з діловими партнерами (компаніями Faservice PWC, COSA, ACCA, Top Lead) провели першу в Україні конференцію, яку присвячено фінансовим стратегіям для учасників зовнішньої торгівлі – FinCamp Odessa'2019 «Фінанси для зовнішньоекономічної діяльності: Відкриваємо вікно можливостей». На бізнес - конференції FinCamp Odessa'2019 «Фінанси для зовнішньоекономічної діяльності: Відкриваємо вікно можливостей» представники та стейкхолдери будівельного бізнесу та банків обговорювали питання стратегічного планування виходу будівельних компаній на міжнародні ринки; нефінансові ризики та ключові фактори фінансових втрат; про безпеку імпортно-експортних операцій; макроекономічні тренди; фінансові ризики; пошук шляхів виходу на міжнародні ринки та розвитку вітчизняного імпорту та експорту будівельної

продукції тощо. Розподіл кредитів, наданих, наприклад, банком Південний суб'єктам господарювання за видами економічної діяльності, що класифікуються за розділами будівельної галузі у розрізі валют станом на 01.09.2019 року, наведено в таблиці 1 та на рисунку 1.

Табл. 1

Розподіл кредитів, наданих банками підприємствам будівельної галузі

№	Найменування об'єкту кредиту	разом, грн	у національній валюті	в іноземній валюті	%
		4 255 875	2 353 846	1 902 029	
1	Операції з нерухомим майном (у тому числі кредити для непрацюючих)	2 303 140	1 138 518	1 164 622	54,12%
2	Складське господарство та допоміжна діяльність у сфері транспорту	755 041	492 646	262 395	17,74%
3	Будівництво споруд	606 183	399 085	207 098	14,24%
4	Збирання, оброблення й видалення відходів; відновлення матеріалів	252 072	7 506	244 566	5,92%
5	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	161 339	161 339	0	3,79%
6	інші

Банкам пропонується кредитування проектно-орієнтованих підприємств будівельної галузі з метою їх участі у виставках - ярмарках, які орієнтовані на експорт - імпорт будівельної продукції/послуг. Виставки в Україні, які орієнтовані на продукцію/послуги будівельної галузі: Машпром, Енергопром, Фасад, IT Dnipro Conference; Схід - Експо; PLAST EXPO UA, Технології захисту, AQUA UKRAINE, Екологія підприємства, ЄВРОБУДЕКСПО, Комунтех, Міжнародний Промисловий форум, ДОРТЕХЕКСПО, Енергоефективність, Відновлювана енергетика; ТрансУкраїна, Комерційний та муніципальний транспорт.

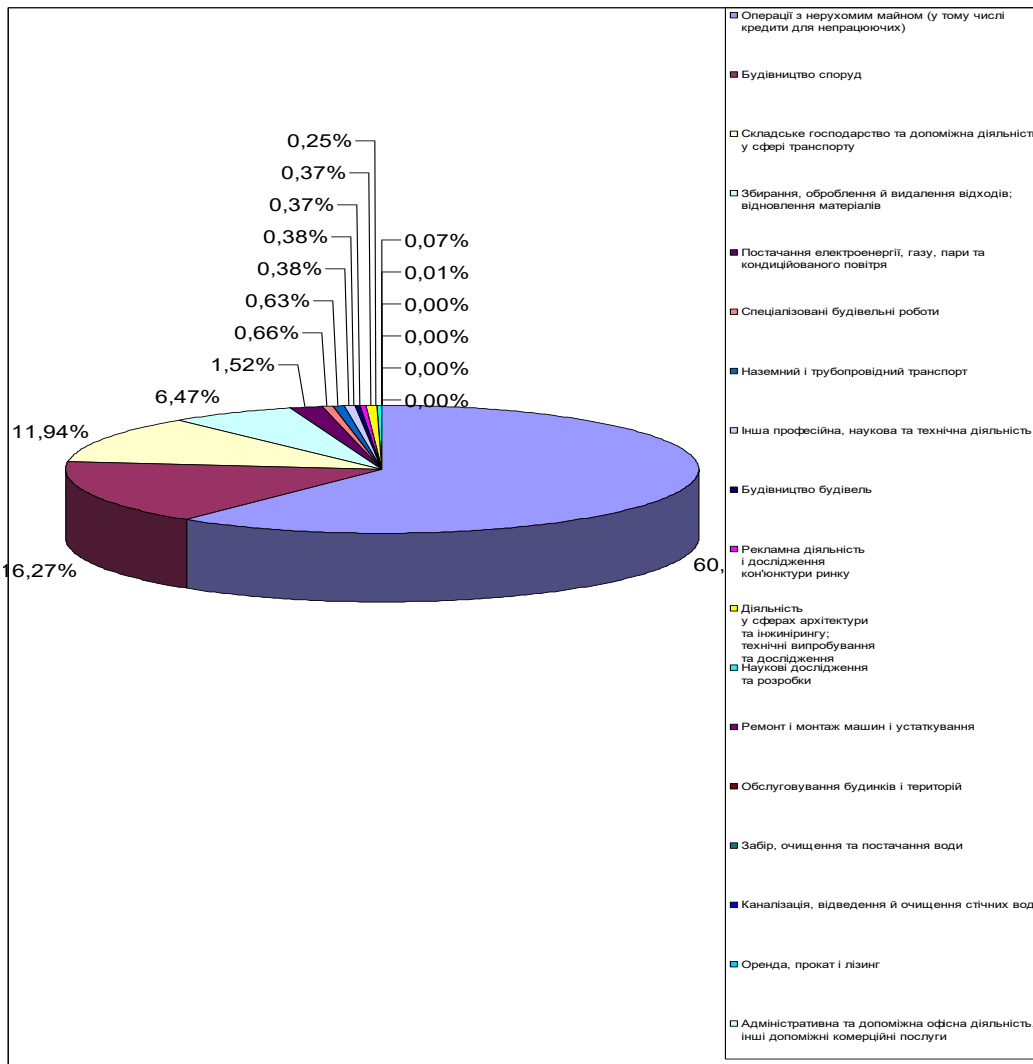

Рис. 1 - Розподіл кредитів, наданих підприємствам будівельної галузі (%)

Розрахунки можливості реалізації експортного потенціалу у своїй країні (їх відвідують також іноземці) та можливості участі в міжнародних виставках вітчизняних підприємств наведено на прикладі будівельного підприємства «ЕкспоБуд». Відповідно до свого плану, «ЕкспоБуд» (м. Одеса) у 2020 році запланована участь у двох міжнародних виставках в Індії та ОАЕ, в одній вітчизняній у Києві (галузева річна виставка); в одній обласній міжгалузевій промисловій виставці у м. Одесі (щорічна виставка). Загальні рейтинги виставок складуть $R_1 = 0,04$; $R_2 = 0,02$; $R_3 = 0,006$ та $R_4 = 0,002$. Охоплення підприємством кожного типу виставок: міжнародних $d_1 = \frac{1+1}{4} \cdot 100\% = 50\%$; загальноукраїнських $d_2 = \frac{1}{1} \cdot 100\% = 100\%$; обласних $d_3 = \frac{1}{1} \cdot 100\% = 100\%$. Отже,

показник активності реалізації експортного потенціалу підприємством «ЕкспоБуд» у 2020 році на виставках в Україні:

$$PEП = \frac{(0,04 + 0,02) \cdot 50 + 0,006 \cdot 100 + 0,002 \cdot 100}{4} = 0,95 \quad (1)$$

Використовуючи дані попередніх розрахунків щодо виставкової діяльності проектно-орієнтованого підприємства «ЕкспоБуд», далі визначені показники реалізації його експортного потенціалу на закордонних виставках.

Економічну ефективність виставкової діяльності при реалізації зовнішньоекономічного потенціалу обчислюють через узагальнені показники річних результатів проектно-орієнтованого підприємства «ЕкспоБуд» кількість контрактів, укладених протягом року на виставках ($P_{рік}$); загальна сума угод, укладених за рік ($D_{рік}$); середня вартість однієї угоди ($S_{ср}$); середня тривалість контрактів (t) постачання продукції замовнику; частка угод, укладених на тій або іншій виставці, у загальному обсязі угод за рік ($d_{угод}$). Результатом буде:

$$S_{ср} = \frac{D_{рік}}{P_z} \quad (2) \quad d_{угод} = \frac{D_z}{D_{рік}} \cdot 100\% \quad (3)$$

де D_z - сума угод, укладених на одній із виставок (виставка Z);

P_z - кількість угод, укладених на виставці Z .

Висновки. Проблема кредитного менеджменту у вітчизняних банках та проектно-орієнтованих підприємствах будівельної галузі актуальна як у теоретичному, так і в практичному відношенні; її аналіз дозволяє розробити пропозиції щодо вдосконалення ділової співпраці вітчизняних банків та проектно-орієнтованих підприємств будівельної галузі, серед них: вдосконалення організаційного механізму кредитування для підприємств будівельної галузі; активізація кадрової політики у сфері кредитування, професійний розвиток працівників та їх самоменеджмент; поширення застосування програм кредитного позику щодо зростання показників національної та закордонної виставково - ярмаркової діяльності проектно-орієнтованих підприємств будівельної галузі, при цьому пропонується активізація залучення кредитного позику.